

Haandbog

i

Sabelhugning.

(Tilbeels en Oversættelse fra det Svenske.)

Handwritten signature

Trondhjem, 1849.

Trykt hos Th. Borg.

Forfatterens Fortale.

Ved nærværende Arbejde, der for Størstedelen er nedskrevet efter en endnu ikke trykt, af Lieutenant ved Kongl. Svea Artilleri-Regiment Aug. Hassström forfattet og velvilligen meddeelt Instruction, er hovedsagligen den Methode angiven, som den nævnte Officier længe har anvendt under Ledningen af Hugøvelserne. Nødvendigheden for Befalingsmændene ved det Kongl. Gotha Artilleri-Regiment, at de nogle bestemte Forskrifter ved Fægteunderviisningen, siden den er bleven anbefalet, har foranlediget Udgivelsen af nærværende Skrift.

Øversætterens Bemærkning.

For det Tilfælde, at nogen Læser af denne Afhandling tilfældigviis skulde være i Besiddelse af Originalen og dermed anstille Sammenligning, vil han snart blive forundret over de paafaldende Uoverensstemmelser, hvorfor jeg skylder at oplyse, hvori disse have sin Grund.

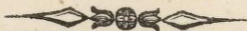
Den Bog, jeg er i Besiddelse af, er egentlig en Present af den forøvrigt anonyme Forfatter til den i Forordene nævnte Capitain Hassström. Ved nu at overlade mig denne Bog, havde Hr. Capitain

tainen tillige den Godhed at meddele en Recen-
sion, hvillen jeg naturligviis har benyttet mig
af. Hvor Vidtloftighed desuden har ledet til U-
tydelighed eller Misforstaaelse, har jeg paa egen
Haand foretaget nogle Forandringer. Af begge
disse Omstændigheder kan Uovereensstemmelserne
forklares.

Maatte mit lille Arbejde tjene til at afhjælpe
et vistnok foelt Savn, er mit Formaal opnaaet.

Wrb.

Oversætteren.

Overfættens Bemærkning

For det Tilfælde, at nogen Læser af denne Af-
handling tilfølgende skulle være i Besiddelse af
Originalen og dermed anstille Bemærkning, vil
han snart blive forundret over de forskellige
Uoverensstemmelser, hvorfor jeg her vil erklære,
hvortil disse have sin Grund.

Den Høje, jeg er i Besiddelse af, er egentlig en
Udskrift af den forsvarede anonyme Forfatter til
den i Forordene nævnte Latin-Prædication. Den
er at overføre mig denne Høje, havde den

1. Almindeligt Begreb om Sabelhugning.

§ 1. Artilleristen er hos os forsynet med Sabel som Sidegevær. I hvorvel Haandgemæng for Artilleristen i Krig alene undtagelsesviis turde forekomme, saalænge hans vigtigere Vaaben: Kanonen, er i Behold, saa kan han dog ved mange Leiligheder, som enkelt Kriger, blive nødsaget til at gribe til og behandle det blanke Vaaben, han bærer. Det er derfor af Vigtighed, at han kjen-der Reglerne for dette Vaabens Haandteren, og eier nogen Kundskab om hvorledes det bør føres til Strid.

§ 2. Ligesom ethvert andet Vaaben, bruges ogsaa Sabelen og Huggerten baade til Angreb og Forsvar, men ethvert Forsvar bør være et forbedende Tempo til Angreb. Stridens Formaal maa være at sætte sin Fiende i ustridbar Stand, nedlægge eller forjage ham; det er derfor klart, at Angrebet saaledes maa være det Vigtigste, og et fortsat Forsvar, om end noksaa godt udført, men uden gjentagne Angreb, naar Fienden blot-ter sig, maa lede til egen Undergang.

§ 3. Sabelens Brug er saaledes dobbelt. Dens Construction er beregnet derpaa og Klingen inddeles i Parade-Delen, eller Styrken, der indeholder den første Halvdeel af Klingen, regnet fra Fæstet, og Hug-Delen eller Svagen, den anden Halvdeel af Klingen. Støddelen eller Spidsen, som udgjør den yderste Deel af Svagen, er skarp og tveegget et kort Stykke, og er beregnet for Sabelens Anvendelse som Stødvaaben.

§ 4. Ulige Constructioner gjøre Sabelen mere eller mindre tjenlig i disse Henseender. Den fortrinligste Construction maa være den, ved hvilken Egenskaberne af Parade-, Hug- og Stød- Vaaben ere i lige Grad tagne Hensyn til.

§ 5. Den af Artilleri-Capitain Hassström i Sverrig construerede Model synes at forene alle Fordele, hvorfor dens Construction her angives nøiere. Parerdelen er i en ret Linie, — Hugdelen, hvis Ryg er Fortsættelsen af Parerdelen, er i Væggen noget fremadvøiet og bredere, hvorved er tilfattet, at den skal nærme sig Vilens Form og Kraft i Hugget. Denne Deel er desuden tildeels tveegget, hvorved opnaaes en sikrere Retning i Hugget, da Ryggens Tyngde mere eller mindre tilsteder Bakling; begge Vægge løbe sammen i en kileformig Spids. Formedelst Klingens retliniede Form bør saavel Hugget som naaer længere frem, uden at fremfalde nogen unaturlig Bøining af Haanden, kunne lettere justeres, uden at Luftens ulige Modstand indvirker derpaa, ligesom ogsaa

Stødet maa erholde den sikreste Retning og største Kraft. Længden er omtrent den samme som ved en almindelig Sabel, men giver dog et saa meget længere Træf, som en udstrakt Bue er længere end dens Chorde. Tyngden, som ogsaa er den samme som ved de før bestemte Modelers, er saaledes afpasset, at den med den største Tyngde, for at give Kraft i Hug, Stød eller fornøden Styrke i Paraderne, med Lethed kan føres af en sædvanlig stærk Arm, hvorhos Tyngdepunctet er lagt tæt ved Fæstet, hvilket letter Baabenets Haandteren. Fæstet har et Haandtag af saadan Form, at Haanden med fuldt og kraftigt Greb kan omslutte det i alle Stillinger, hvori Sabelen under Fægtningen kan tænkes at komme. Parer-Boilen bestaaer af en ogsaa til venstre fortsat Plade, formedelst hvilken Tommelfingeren gives lige Bedækning for venstre Haand i ombytting, d. e. venstre Gard, hvorved tillige bevirkes Ligevægt, istedetfor at de sædvanlige dobbelte Parerboiler, formedelst deres Tyngde, gjøre Baabenet tilbøielig til at afvige til den ene Side. Balgens nederste Bæring er opflyttet ovenfor Balgens og Sabelens samlede Tyngdepunct, hvorved Kuppelgehængets Stødrem i Nødstilfælde kan bære Baabenet, uden at dette vendes eller falder ud af Balgen.

§6. Fægtning med Sabel for Artilleristen er beregnet for Striden tilfods, og øves derfor altid saaledes. Under Striden øves Fægteren til at føre sit Legeme og

Baaben rigtigt, thi Baabenet føres alene ved Legemet og dette beskyttes alene ved hiint.

§ 7. Den rigtigste Stilling af Legemet er: a. den, som giver Fægteren den største Hurtighed, Udholdenhed og Sikkerhed i Bevægelserne, saavel i jevnt som ujevnt Terrain, saavel paa en mindre som rummeligere Kampplads. b. Den, hvorved Fægteren vender den mindste Deel af sit Legeme mod Fienden, saa at Baabnet saameget lettere afgiver den fornødne Dækning, og at Fiendens Hug eller Stød lettest opfanges eller afpareres af Sabelen eller ogsaa forfeiles af sig selv.

§ 8. Baabnets rigtigste Leie er: a. naar det ligger nærmest, baade til at angribe Fienden og til at forsvare sin Fører; b. naar det trætter saalidet som muligt.

§ 9. Saaledes maa Fægteren, om han rigtig skal kunne føre sit Baaben, saavel med dette som sit Legeme under Striden, vide at indtage en vis Stilling, der opfylder alle angivne Bestemmelser. Denne Stilling kaldes „Gard“, og da, saavel Angreb $\circ$: Hug og Stød, som Forsvar $\circ$: Parade, med lige Lethed udføres fra denne Stilling, saa bør denne neutrale Stilling forud indtages for hver Bevægelse, og altid igjen indtages, mellem de enkelte eller sammensatte Bevægelser, som foretages mod Fienden.

§ 10. Man nærmes til eller fjerner sig fra Fienden 1) ved Angreb i Linien, gjennem bestemte Skridt eller Marscher, ved Udfald og Overboi-

ning; 2) ved Forandring af Anfaldslinien, gennem Udfald, Bolter og Bueskridt fra første Linie.

§ 11. Ved Anfaldslinie forståes deels den Retning, man under et Angreb bør give sit Vaaben, for lettest at træffe sin Modstander, deels den Linie, i hvilken tvende mod hinanden Fægtende bevæge sig.

§ 12. Den Deel af Modstanderens Legeme, mod hvilken Angreb sædvanlig foretages, kaldes Anfaldsfladen og indbefatter: Hovedet, Halsen og Overkroppen. Intet Anfald bør gives en lavere Retning, thi da vil den Anfaldende blotte sig selv formeget og Indtagningen af Gardstillingen, eller Forsvaret, møde Besværighed.

§ 13. For i det Tilfælde, at høire Haand skulde blive sat i ustridbar Stand og desuagtet fremdeles at kunne fortsætte Striden, samt ogsaa for ikke at uddanne Legemet eensidigt, bør man ogsaa indøve venstre Haand til at føre Sabelen. Desuden undgaaes Træthed i høire Arm under Øvelserne bedst ved ogsaa at lade venstre Arm udføre samme Bevægelser som høire, hvorved samme Regler ere gjældende, omendskjønt disse skeer til modsat Side.

2. Forberedende Bevægelser uden Sabel.

§ 14. Foddernes Stilling til hinanden, deres Bevægelser, for at nærme eller fjerne sig fra Si-

enden, hvilket altid forbindes med et Angrebs eller Forsvars Tempo, er ved Fægtning tilfods en Hovedsag og lige vigtig som Armens rigtige Førelse, hvorfor man i Begyndelsen over deslige Bevægelser uden Raaben.

§ 15. Naar Soldaten fører Sabelen med høire Haand, bør i Gardstillingen høire Fod, Hofte og Skulder vendes mod Fienden og være i Anfalds-linien — hvilket kaldes at staae i høire Gard. Føres Sabelen af venstre Haand, er det samme gjældende for venstre Fod, Hofte og Skulder — hvorfor dette kaldes venstre Gard. Den Haand og Fod m. m., som er Fienden nærmest, benævnes Fremhaanden, Fremfoden, i Modsetning af Bagfod osv., som er længst fra Fienden, hvilken Gard man end har indtaget. Alle følgende Bevægelser ere beskrevne med høire Gard, som Udgangstilling.

§ 16. Tropper opstilles paa et Geled med Halv-Afstands-Stilling, overensstemmende med Gymnastik-Reglementet. Naar Gardstilling uden Sabel skal indtages, commanderes „I Gard“. Ansigtet bibeholdes vendt lige frem af Geledet; Skuldrene vendes i „halv venstre om“; paa samme Tid fremflyttes høire Fod, tvende Gange dens Længde ligefrem af Geledet og vinkelret med samme, venstre Fod vendes paa Fodbladet ved Hælens Oploftning og Førelse indad og fremad, saaledes, at Foden bliver staaende i Geledets Retning; altsaa i en ret Vinkel med den høire Fod; Hælene paa samme Linie. Legemet's Syng-

de fordeles saaledes, at noget mere end Halvde-
 len falder paa Bagfoden, hvis Knæ boier sig saa
 meget, at Knæskallen bliver staaende midt over
 Todspidsen. Fremknæet boies noget mindre, saa
 at Skinbenets fremre Kant staaer lodret mod
 Marken. Overlivet holdes ret opover Hosterne;
 den høire Arm, som boies saa meget, at den frit
 og uden at slaae an mod Laaret, naar den ved
 sin egen Tyngde falder til Siden, opløstes lige-
 frem af Seledet saaledes, at den knyttede Haand
 med Reglerne nedad bliver staaende i Hvide med
 Skulderen; venstre Haand lægges bag om Ryg-
 gen i Lenden med det Indvendige udad. Over-
 armen ud til Siden og Underarmen i en ret Vin-
 kel imod den, saaledes at Haanden ikke egentlig
 bliver synlig ved høire Side. Naar Gardstilling
 indtages efter ovenstaaende Regler, saa indtræffer
 paa det Nærmeste den fordeeltige Omstændig-
 hed, at naar Sabelen fremfores af høire Haand
 til sit Leie i Gard, bliver Legemet, tilligemed
 Sabelens Tyngde lige fordeelt paa begge Fodder,
 § 17. I Forbindelse med Finter under Kontra-
 hugning, saavel som ogsaa for at oplive og skjær-
 pe de Fægtendes Opmærksomhed, betjener man
 sig stundom af Appeller, d. e. korte Slag i Mar-
 ken med Fremfoden, hvilket foretages uden Bak-
 ling i Legemet ved at løfte den et Par Tommer
 og nedsettes igjen paa samme Sted. Svörtil
 kommanderes „en (to) Appell“!

§ 18. De Skridt eller verelwise Godsflytninger,

hvorved man enten forlænger eller formindsker Afstanden fra Fienden, kaldes Marscher, og det Halve, Hele, Dobbelte enten fremad eller tilbage.

§ 19. Ved Halvmarsch fremad fra Gard, overslyttes Kroppens Lyngde paa Fremfoden, og den bagre flyttes omtrent 3 Tommer fra den indre Side af den Stillestaaende, samt omtrent $\frac{1}{4}$ Alen foran og i en halvret Vinkel mod samme. Begge Knæ forblive boiede; Hovedets og Arlens Stilling bibeholdes uden Bridning eller Bakling, ligesom i Gard; der kommanderes „Halv, Heel, Dobbelte-Marsch fremad — eet (to etc.)“.

I Almindelighed bestemmes Skridtets Længde efter Afstanden fra Modstanderen. Det korteste Skridt er det, hvor den fremslyttendes Fods Hæl sættes ihoide med den Stillestaaendes Brist; det Længste er det, hvor den fremslyttendes Fod sættes 2 Fodders Længde foran den Anden, regnet fra Hæl til Hæl, med Bibeholdende af den angivne Vinkel og Sideafstand mellem Fodderne.

§ 20. Skal fra denne Stilling fremdeles foretages en Halvmarsch fremad, fremslyttes den i første Tempo stillestaaende Fod 2 Fods Længder foran den nu blivende bagre Fod, og Gardstilling indtages i samme Dieblif, som den fremsættendes Fod berører Marken, hvilket skeer derved, at Bagfodens Hæl opløstes og Bending udfores paa Fodbladet, saad at den indtager sin vinkelrette Stilling imod Fremfoden. Der kom.: „Halvmarsch fremad (eet)“.

§ 21. Naar begge de nys beskrevne Halvmarscher

foretages umiddelbart efter hinanden, fremstaaer en Heelmarsch fremad, hvilken altsaa iuærksættes i to Tempo overensstemmende med forrige to §§. Ved tvende Halvmarscher fremkommer en Dobbelmarsch o. s. v. Der kom.: „Heel= (Dobbelt=) Marsch fremad eet! to!“

§ 22. Skal fra Halvmarschstilling første Gardstilling indtages, flyttes den fremførte Fod lige tilbage til dens forrige Plads og Stilling, vinkelret med den Stillestaaende. Dertil kommanderes: „Tilbage — eet“, eller blot „I—Gard!“

§ 23. Ved Halvmarsch tilbage fra Gard, føres Fremfoden lige tilbage og standser $\frac{1}{4}$ Al. bag den Staaende, hvis Hæl imidlertid gives $\frac{1}{8}$ Bending bagud fra den tilbageslyttede Fods indvendige Side. Denne Bending skeer paa Fodbladet.

Foddernes Stilling bliver altsaa en halvret Vinkel. Den hele Stilling bliver den samme, som ved Halvmarsch fremad fra Gard. Der kommanderes „Halvmarsch tilbage — eet!“ Forøvrigt gjælde samme Regler for det mindste og største Skridt, som ere anførte med „Halvmarsch fremad“.

§ 24. Skal der fra denne Stilling fremdeles foretages Halvmarsch tilbage, flyttes den nu foranværende Fod to Fodlængder lige bagom den Stillestaaende, saaledes at Fodderne blive staaende i en ret Vinkel og Gardstillingen indtages. Bevægelsen er den samme som beskrevet i § 22. Der kommanderes „Tilbage eet!“ eller „tilbage Gard“.

§ 25. En Heelmarsch tilbage fremstaaer gjen-

nem begge nysbeskrevne Bevægelsers Udførelse umiddelbart efter hinanden, og udføres i tvende Tempo overensstemmende med foregaaende §§. Der kommanderes „Heelmarsch tilbage, eet! (to!)“

Gjennem tvende Heelmarscher opstaae en „Dobbelmarsch o. s. v.“

§ 26. Hvis Gardstilling skal indtages fra Halvmarschstilling, saa fremflyttes den tilbageførte Fod i dens før i Gardstilling havde Plads, medens den stillestaaende Fod vrides om paa Fodbladet saaledes, at Foddernes Stilling danner en ret Vinkel. Bevægelsen er den samme som § 22 bestemmer. Der kommanderes „fremad Gard“, eller blot „i—Gard“!

§ 27. At nærme sig Modstanderen formedelst Udfald i Linien, skeer fra Gardstill. ved at føre Fremfoden en Fods Længde fremad, saa nær Marken som muligt, uden Slæbning og uden at stampe i Marken ved dens Nedsættning. I det samme flyttes Legemet's Tyngde over paa denne Fod, medens Bagfodens Knæ hastigt og med Kraft udstrækkes; Fremfodens Knæ bøies saameget, at Knæfalten kommer midtover Taaspidsen. Hoved, Hals og Krop bøies saameget forover, at de danne en ret Linie med Bagbenet; og den nærmest Modstanderen kommende Skulder skydes vel fremad. Der kom.: „Fald ud — eet!“

§ 28. Efter et udført Udfald indtages Gardstillingen ved at opreise Kroppen, flytte Fremfoden en Fods Længde tilbage igjen, og bøie Bag-

fødens Kæde, hvorved Stillingen bliver som for Udfaldet. Der kommanderes „I—Gard“!

Fra Stillingen i Udfald kan der foretages Marscher saavel fremad som tilbage, ligesom der fra Stillingen i Halvmarsch ogsaa kan foretages Udfald, eftersom Færdighed er opnaaet.

§ 29. Naar man i Gardstilling vil gjøre Efterhug eller Stød; men Afstanden fra Modstanderen er noget for stor, maa Kroppen skydes noget forover, som til et Udfald, uden at Fremfoden flyttes fra sit Sted.

§ 30. Udfald fra Linien (d. e. fra Gardstillingens Anfaldsline) foretages i den Hensigt, derved at omgaae Modstanderen, og udføres i Forening med Hug eller høie Parader. Ved Udfald til Høire gjøres $\frac{1}{2}$ Bending til Høire paa venstre Hæl, om hvilken som Middelpunct Bevægelsen skeer i samme Dieblif, som Udfaldet i den nye Direction „halvt til Høire“ udføres. Venstre Skulder vrides vel tilbage. Der kommanderes „Halv til Høire fald ud“! Gardstilling indtages gjennem Tilbagevridning paa venstre Fod og den Høires Tilbageflyttende til sit Sted, paa Kommando: „I—Gard“!

§ 31. Udfald til Venstre fra Linien foretages ved $\frac{1}{2}$ Bending til Høire paa høire Fodblad, omkring hvilken Fod som Middelpunct Bevægelsen skeer, idet den venstre Fod flyttes til Udfald foran og halvt til Venstre fra den Høire. Stillingen bliver her som i Udfald til høire fra venstre

Gardstilling, dog med den Forskiel, at den høire Skulder nu bliver fremad og den Venstre tilbagevrides. Der kommanderes: „Halvt til Venstre fald ud“! Gardstillingen indtages igjen ved at tilbageføre venstre Fod til dens første Sted, idet Tilbagevridningen udføres paa den Høire. Dette udføres paa — „I—Gard“!

§ 32. Fra Udfald til Høire fra Linien kan man foretage Marscher saavel fremad som tilbage, samt fra Udfald til venstre Gardstilling fremad i den nye Direction, efterhaanden som større Færdighed er opnaaet. Ligesaa kan fra Halvmarschstilling foretages Udfald fra Linien.

§ 33. Ved Parade mod „Qvart af Linien“, gjør den Parerende, med fuld Bibehold af Gardstilling „Halv venstre om“, hvilken Bending gjøres omkring Bagfodens Hæl som Middelpunct og Fremfodens samtidige Flyttende i Peripherien. Storrelsen af denne Bending beroer egentlig paa, hvormegget den Angribende har kastet sig ud fra Linien, og bør gjøres saale-

Anmærkning:

I § 70 vil findes mere om Udfald til Siderne fra Anfaldslinien. „Halvt til Høire, fald ud“! er det samme som Qvart af Linien, *) Hug! eller høi Parade for Prim indenom. Ligesaa er „halvt til Venstre, fald ud“! ikke andet end „Ters af Linien, Hug“, eller høi Parade for Prim udenom.

*) Her er naturligviis blot talt om Bevægelsen for Benerne, der bliver de samme. Overs. Anm.

des, at den Parerendes begge Fodder og den Angribendes Fremfod efter Bendingen bliver staaende i samme rette Linie. Man anvender ogsaa ved denne Parade „Halvmarsch=Slutning“ tilbage paa den nye Anfaldsline, hvilket skeer ved at flytte hoire Fod tilbage. Ved Paraden for Ters af Linien gjores „Halvmarsch tilbage“, dog med den Forskjel, at man, under Udforelsen af Marschen, tillige vender sig saa meget til Hoire i den nye Anfaldsline, at „Halvmarsch=Stillingen“ tilbage indtages i hiin. Den venstre Fod indtager under Bevægelsen dens Stilling ved Dreining paa Fodbladet.

§ 34. Ved Angreb med „Bueskridt“ fra Linien til Hoire og Volte, flyttes hoire Fod som anført for Dvart af Linien (d. e. halv til Hoire — fald ud); og i samme Dieblif Foden berører Marken og Kroppens Tyngde er bleven overført paa samme, indtages Gardstilling til Modstanderen gennem Volte (Bending) paa den førnævnte Fods Fodblad, og den venstre Fods Flyttende bagom i samme Linie, som begge de Fægtendes Fremfodder staae. — Ved Bueskridt af Linien til Venstre og Volte, flyttes venstre Fod som til Ters af Linien („Halvt til venstre fald — ud“); i samme Dieblif den berører Marken og Kroppens Tyngde er bleven overført paa den, indtages enten Halvmarsch=Stilling til Modstanderen paa den nye Linie ved Volte paa førnævnte Fod og ved at flytte den hoire Fod bag i Halvmarsch=Stil-

ling, eller ogsaa indtages Gardstilling til Modstanderen gjennem den høire Fods Flytning foran den Venstre i den nye Anfaldslinie, uden at foretage nogen Volte paa venstre Fod.

§ 35. For at undgaae et mod Fremfodens Knæ rettet Angreb, kan anvendes Tilbageflytning af Fremfoden indtil den Bagre, hvorefter Udfald kan skee bagud: d. e. med Bagfoden, hvorved denne fastes 3de Fodlængder lige tilbage og Udfaldsstillingen indtages paa almindelig Maade. Herved opnaaes, at Anfaldet mod Knæet ikke træffer, medens den Angrebne selv angriber i samme Dieblif. Dertil kommanderes: „Høire til Venstre! Venstre fald ud“!

§ 36. Skal Gardstilling forandres fra høire til venstre Gard eller omvendt, skeer dette enten fremad derved, at den bagre Fod flyttes trende Fodlængder foran den anden, paa hvis Hæl gjøres $\frac{1}{4}$ Bending udad, eller tilbage ved at Fremfoden føres to Fodlængder tvært bagom den Bagre, paa hvis Hæl gjøres $\frac{1}{4}$ Bending indad. Den modsatte Stilling af Skuldre og Krop iagttages i den nye Gard — men Ansigtet bibeholdes altid fuldt fremad vendt. Uden Sabel skeer Gardombytningen i eet Tempo. Kom. „Fremad (Tilbage) bytom—Gard“!

§ 37. Frontstilling fra Gard indtages ved at rette Knæerne og flytte Fremfoden tilbage til den Anden, iagttage Bending til Linien, i det samme Armene falde til Siden. Der kom. „Ret—op“!

3. Regler for Sabelens Førelse.

Om Gardleiet.

§ 38. Efterat Soldaten har gennemgaaet de foregaaende §§ fremsatte Regler for Legemet's Stilling og Fodflytninger, bør han, om han endnu maatte mangle ønskelig Færdighed, dog begynde med Sabelen. Den rigtige Gardstilling og Letthed i Bevægelserne bibringes ham lettest under selve Øvelserne i Vaabenets Brug, idet nemlig Soldaten da lettere indseer, hvortil Bevægelsen tjener.

§ 39. Foddernes, Kroppens, Skuldrenes og Hovedets Stilling i Gard er forud beskrevet i § 16. Sabelens Leie er følgende: Høire Arm, som forinden holdes lige ud fra Skulderen, midt over det fremre Knæ, og saa meget bøies Albuen, som fornodiges for at den kan falde frit til Siden.

Haanden, der med fuldt Tag omfatter Fæstet, hvis Knæp holdes omtrent i Høide med Brystvorten, vender man med Neglerne nedad, saaledes at Haandgrebet mellem Tommel- og Pegefingeren ligger lige i Ryggen af Fæstet, iagttagende at Sabelæggen ligger til Høire, Klingen rettet fremad, med Spidsen noget høiere end Fæstet, eller i Høide med Fiendens Die (uden Modstander i Høide med eget Die), Underarmen og Klingen i samme Plan.

§ 40. Med Hensyn til Fienden holdes Sabelen

indenom eller til venstre af hans Sabel med løs Berøring af Wg mod Wg. Spidsen bliver i Forhold til Sabelens Form mere eller mindre udenfor Anfaldslinien, men dog altid i Høide med Modstanderens Die og med en saadan Afstand, at Klingerne krydse sig paa Midten. Skal Gardstilling indtages efter et Angreb eller Parade paa den anden Side af Fiendens Vaaben, da føres Klingen over Fiendens; men omvrides ikke til sit Leie i Gard forinden den er ført om paa den anden Side.

§ 41. Venstre Haand holdes enten med fuldt Greb eller Hoftefæste om Midjen ovenfor Hoftebenet, med udadvriet Albue, eller henlægges paa Ryggen med det Indvendige udad. — Hele ovenbeskrevne Stilling indtages som Grundopstillingen, hvor Troppen har gjort „Paa Urel-Gevær“ i et Tempo paa Kommandoet: „Gard-Gevær“.

§ 42. Saasnart der skal hviles, nedføres enten Sabelspidsen og støttes mod Marken foran Fremfodens Taae, med Wggen fremadvreden og Reglerne udad, hvilken Stilling kaldes „Lav Gard“ og der kom.: „Lav Gard — Gevær!“, eller tilbageføres Sabelklingen, med Spidsen opad, og hviles i venstre Albueled, medens venstre Haand lægges over den høire, paa Komm.: „Hvil—Gevær!“ I begge Tilfælde strækkes Knæerne op og der indtages en fri Holdning; men Føddernes Stilling bibeholdes.

§ 43. Skal Gardstilling ombyttes fra Høire til Venstre eller omvendt, omvrides i første Tempo Haanden med Sabelen indad, saaledes at Reglerne komme opad, og Sabelfæstet omfattes ovenfra af den anden Haand, hvis Regler da ere nedad. I det andet Tempo slipper den underste Haand sit Greb, og føres til dens Sted. Bending og Fodsflytning iværksættes i dette Tempo efter § 36, og Sabelens Leie til Gard indtages efter § 39 og 40. Der kommanderes „Halvmarsch fremad“ (tilbage) „Bytomgard—Gevær!“ (et to).

§ 44. Naar Frontstillingen skal igjenindtages, føres Sabelen til Skuldren i to Tempo, som fra Presenteer—Gevær efter Exerceer=Reglem. for Artil. og Cavalleri. Kroppens Stilling indtages atter i første Tempo ligt § 37 og venstre Arm og Haand synkes til dens Side. Kom.: „Paa Arel—Gevær!“ (et to). Ved nærværende Beskrivelse af Sabelens Førelse er overalt antaget høire Gard som Udgangsstilling. Samme Regler, men med modsat Tillem্পning blive ogsaa gjældende for venstre Gard.

4. Om Hugging.

§ 45. Huggene ere egentlig kun 4, nemlig: Prim, Secund, Ters og Dvart. Primen er et lodret Hug ovenifra og rettes mod den øverste Deel af Anfaldsfladen, nemlig Hoved og Skuldre. Secunden er ogsaa lodret, men af en Primen modsat Retning. Ters og Dvart ere horizontale Hug, og rettes

Terfen mod høire, Qvarten mod venstre Side af Fiendens Anfaldsflade.

§ 46. Kan man med Færdighed udføre de nævnte Hug, saa indsees let, at man i en virkelig Strid kan give sit Hug i hvilken Retning Tilfældet paafordrer, hvilket dog kun saare indskrænket bør tillades ved Kontrahugning uden Kommando. At indøve Hug, der falde i Retning mellem de Nævnte, kan derfor ikke blive Spørgsmaal om. Ved Huggesvælskerne rettes de horizontale Hug i Almindelighed mod Modstanderens Hals, men vil Instructeuren forandre Retningen, tilsiges at hugge høit eller lavt, i hvilket Tilfælde Hugget rettes mod Tindingen eller den nedre Deel af Brystet.

§ 47. Omendskjønt et virkelig Hug udføres i et eneste Tempo, uden at Klingen derunder maa standse, saa lettes dog Underviisningen betydeligt ved at afdele Hugget i to Tempo, hvorved den Fægtende tydeligen seer, hvilken Bei han bør føre Klingen for at træffe sikrest og skarpest. Under Sabelens Førelse til Hug holdes den løst af Haanden, især i Begyndelsen af Hugget; hele Opmærksomheden rettes paa Vaabenets Styrelse, hvorfor der hverken maa hugges hurtigt eller med for stor Kraft. Dette er af megen Vigtighed, saasom der ellers under Gliden for at gjøre Tempoerne yderst hurtige, let opstaaer Skjodesløshed. Det første Tempo indeholder alle forberedende Bevægelser til Hugget, og det Andet alene Hugget.

§ 48. Qvarthugget, hvilket tilligemed Tershug-

get, først indøves, udlægges fra Sabelens Reie i Gard saaledes: ved en ubetydelig men hurtig udført Voining, indad og nedad af Albuen, samt formedelst en hurtig og let Bevægelse opad og udad af Underarmen og Haandleddet, saa at den omvredne Haand kommer med Neglerne opad, — føres Sabelspidsen, med det Glade af Klingens tværtfor, bueformigt over Fiendens Klinge tilbage og til høire, samt standser i horizontal Stilling med Eggen udad og fremad, samt dannende med Armen en noget mindre end ret Vinkel. — Det andet Tempo eller Udhugningen skeer formedelst Skulderens Fremskydning, Armens og Haandleddets hurtige Udstrækkende, og Sabelen føres med Eggen foran og i horizontal Stilling fremad til venstre, hvor den standser med Spidsen lige ud for Skulderen i samme Linie med Armen, der bibeholdes udstrakt med Haanden i det omvredne Reie, altsaa med Neglerne opad (dette kaldes Dvartleiet). Der kommanderes: „Dvart—Hug!“ (eet—to).

§ 49. Fra Sabelens Reie i udhuggen Dvart, sker Tershuggets første Tempo, ved hurtig Voining af Albuen indad og opad, samt ved en bueformig Bevægelse af Underarmen indad, samt endeligen ved en hurtig Omvridning af Haandleddet indad og nedad, saaledes at Neglerne komme nedad, hvorved Sabelen, med Gladen af Klingens foran, beskriver en bueformig Bevægelse bagud og til venstre over Fiendens Sabelspidse, og standser

med Spidsen til Venstre i Hvide med Fæstet, Klingen horizontal med Væggen fremad i samme Vinkel med Armen som ved Dvarthugget. — I det andet Tempo fuldbyrdes Hugget fremad mod høire efter samme Regler, som ere givne for Dvarthugget; Armen strakt, Reglerne nedad (Tersleiet) og Væggen til Høire, ved Slutningen af Bevægelsen. Der kommanderes „Ters-Hug—eet (to)“!

§ 50. Ved disse Øvelser bør Haandens Standpunct, efter et fuldbyrdet Hug, være i Linie med Skulderen og Træffepunctet, eller maaskee rigtigere, ligefor det Punct, hvortil man med en skarp-sleben Sabel kan trænge ind i Modstanderen, — eller man standser noget før, hvorved Hugget bliver let, og den fornødne Færdighed i at kunne betvinge eller afbryde et Hug i hvilket som helst Dieblit det maa ansees fornødent, indover det Modsatte eller tunge Hug, naar Klingen træffer med Armens hele Tyngde, og naar Haanden passerer forbi Træffepunctets Linie, leder til Forhugninger, hvorved man altid blotter sig selv eller i det Mindste unødvendigen ophugger Fægtevaabenet. Det er en Selvfølge, at et alvorligt Tilfælde heri kan gjøre Undtagelser.

§ 51. Skal Dvarthugget udføres fra Sabelens Leie i Dvart, f. Ex. efter et fuldbyrdet Dvart-hug, Dvartstod eller Dvartparade eller Bevægelse, hvor Haanden er standset i Dvartleiet, saa omvrides først Haanden og Sabelen, uden at Sabelen skilles fra Fiendens, saa at Væggen kommer

til Høire og Neglerne nedad, hvorefter Hugget udføres efter Neglerne i § 48. Skal Tershug gjøres fra Gard eller udhugget Ters eller Secund eller forevrigt efter nogen Bevægelse, hvorved Haanden er standset i Tersleiet, saa omvrides først Haanden og Sabelen, saaledes at Neglerne komme opad og Sabelæggen til Venstre, inden Hugget udføres efter Neglerne i § 49. Hertil anvendes i Begyndelsen Tælling i tredje Tempo og der kommanderes Dvart (Ters) — Hug — (eet, to, tre).

§ 52. Secundhugget rettes nedenfra og opad, hvormed Fiendens foranværende Arm, Side eller Knæ angribes. Dette Hug udlægges ligesom Tershugget, dog med den Forskjel, at Spidsen sænkes dybere ned, eller omtrent en Alen lavere end Fæstet — Haandleddet bøies skarpere, og Hugget fuldbyrdes buetformigt nedenfra og opad, med strakt Arm, Neglerne til Høire, Wæggen opad, Spidsen fremad, — noget lavere end Brystets Høide. Komm.: „Secund—Hug“! (eet, to.)

§ 53. Primhugget benævnes Prim indenfor, naar det udføres paa den indre Side af den Arm, som fører Sabelen, og anvendes naar egen Sabel ligger til Venstre for Fiendens, saasom i Gard. Fra Gard udføres dette Hug saaledes, at Haanden føres hurtig opad i Høide med Skuldren og noget til Høire, hvorunder Sabelspidsen sænkes nedad og til Venstre, med Wæggen noget bagud, hvilket skeer ved dens Tyngde i Forening

med Haandleddets Bredning indad, saa at Neglerne komme fremad og til Hoire. I det andet Tempo fuldbyrdes Hugget ved Armens Udstrækning, Haandens hurtige Bøining fremad, og Sabelens Kastning i lodret Retning med Eggen foran, opad venstre Side og lige fremad. Haanden standses i Hoide med Skuldren, Eggen nedad, Epidsen i Hoide med Hæftet. Kom.: „Prim — indenfor Hug“! (eet—to.)

§ 54. Prim udenfor kaldes samme Hug, naar det udføres paa den ydre Side af den Arm, som fører Sabelen naar denne ligger udenfor eller til Hoire af Modstanderens, f. Ex. i Qvartleiet. Dette Hug udlægges ved en modsat Bevægelse tilbage, opad, i Hoide med Skuldren og noget til Venstre, under det Sabelspidsen, ved at aabne og vride Haanden noget udad, saa at Neglerne komme opad, nedfældes ved dens egen Tyngde til den modsatte Side med Eggen udad til Hoire. Hugget udføres med Eggen foran i lodret Linie forbi hoire Side lige fremad, ved at tilslutte Haanden fast om Hæftet, og ved at bøje Haandleddet fremad, idet Armen kraftigt udstrækkes. Haanden standser i Hoide med Skuldren; Arm og Sabel i samme rette Linie. Komm.: „Prim udenfor — Hug“! (eet—fo.)

5. Om Stødene.

§ 55. Stødene, som med meste Fordeel anvendes mod en Fiende, som ligger i høi Gard eller

selv bruger Spidsen, udføres altid i Direction mod Fiendens Bryst, hvorved egen Arm først bøies ved Albuens Tilbagestrækning, idet Spidsen sænkes fra dens Standpunct i Hoide med Diet, til i lige Hoide med Fæstet (o: horizontal fra Fæstet af), hvorefter Udstødningen fuldbyrdes ved Armens og Haandleddets hurtige og kraftige Udstrækning. De tvende Tempo, i hvilke Stødene ligesom Huggene i Begyndelsen inddeles — og som benævnes, det Første med „Opvinklingen“, det Andet med „Udstødningen“ — bør, saasnart Tællingen bortfalder, ei forårsage Ophold eller Standning i selve Udførelsen; men Stødet følger umiddelbart efter Opvinklingen.

§ 56. Stødene kaldes „lave“, naar de udføres under Fiendens Arm, og „hoie“, naar Fienden holder sit Vaaben saa lavt, at de maa udføres over Samme. Stødene rettes dog mod samme Punct, og udføres eens i begge Tilfælde, men ved hoie Stød, naar de skal udføres paa den anden Side af Fiendens Klinge, maa egen Sabelspids føres bueformigt tæt under Fiendens Hæfte og til den anden Side.

§ 57. Stødene ere hovedsagligen 2de: „Qvart- og Ters-Stød“. Ved „Qvart-Stød“ fra Gard omvrides i første Tempo Haand og Sabel, saa at den kommer i Qvartleiet. Albuen trækkes tilbage mod Livet i samme lodrette Plan, som Skulder og Haand, hvorved Sabelen rykkes noget tilbage, og bliver staaende med Fæstet i Hoide med Ar-

elgruben og Spidsen rettet mod Fiendens nærmeste Brystsvorte. Den Winkel, som dannes i Albueleddet, kan antages til noget større end en ret, saasom den ikke, saaledes som ved Kontrahugning er Tilfælde, behøves at tillæmpes efter Afstanden fra Fienden. — I det andet Tempo fuldbyrdes Hugget ved Armens hurtige Udstrækning og Spidsens Styrelse mod Træspunctet. Kom.: „Dvartstod — (eet—to)!”

§ 58. Træstodet opvinkles fra Gard ved Overarmens Tilbagestrækning, Albuens og Haandens Bøining omtrent ligemeget som ved Dvartstodets Opvinkling, men udad i samme horizontale Plan, som Skulder og Haand. Sabelen rykkes derved noget tilbage, og Spidsen rettes, med Eggen til Høire og noget opad, i Direction mod Fiendens Brystsvorte; Skuldren og Kroppen bibeholdes urørlige. Udstødningen skeer som ved Dvartstodet. Kom.: „Træstod — (eet, to)“.

G. Om Paraderne.

§ 59. Som almindelige Regler for Sabelens Førende til de sædvanlige enkelte Parader gjælde, at opfange Huggene eller Stodene med Eggen af Klingens Parerdeel; ikke at føre Haand og Sabel længere til Siden, høiere eller lavere, eller trække den tættere til Livet — end som fornødiges for at møde Hugdelen af den Angribendes Klinge saa meget udenfor egen Anfaldsflade, at Angrebet ikke træffer; og i Almindelighed søge at

undgaae alle vidtloftige Bevægelser, hvilke ere farlige jo mere de foraarsage Nabning for et fiendtligt Anfald paa den anden Side, og jo længere Tid der medgaaer for at komme i Gard, for derfra selv at attackere.

§ 60. Paa den anden Side maa alligevel iagttages, at ihvorvel Paraderne bør gjøres saa smaa som mulige, og fremfor Alt, Spidsen aldrig føres udenfor Anfaldslinien, saa bør de heller ikke gjøres saa tilbageholdende, at den Angribende kan faae sit Hug ind ved en skarp Udhugning, og en øjeblikkelig Bøining af Haandleddet, uagtet Paraden kunde beskytte Anfaldsfladen mod et sædvanligt Hug.

§ 61. Slutteligen bør man ei udføre Paraden forend i sidste Øjeblik af Angrebet, og i Almindelighed føre Klingen saaledes, at man strax efter en Parade kan give et Hug eller et Stød. Det afhængige Forhold, hvori den Parerende befinder sig til den Angribende—idet denne alene behøver at indrette sig efter eget Forgodtbeholdende, eller efter Fiendens mere eller mindre blottede Leie, medens den Førstes Forsvarsbevægelse beroer paa Anfaldets Retning, Hastighed og Kraft, og han tillige som oftest alene har et Øjebliks Tid til at vælge sin Parade, — maa den Angrebne altid søge at undgaae, hvorfor enhver Parade tillige bør tjene som Indledning til et Angreb.

§ 62. De sædvanlige Parader ere „Dvart-, Ters- og Secund-Parade“. Med Dvart mødes og af-

pareres alle Dvarthug, samt Prim indenfor, og Dvartstod. Tersparaden opfanger Tershug, Prim udenfor og Tersstod, men Paraden udføres dog med nogen Forandring ved de forskjellige Angreb. Secundparaden anvendes mod Secundhug.

§ 63. Naar et Dvarthug skal pareres fra Gard, vendes Sabelen hurtigt, formedelst Haandens Omvridning i Dvartleiet, saa at Væggen kommer til Venstre, Haanden sænkes i samme Forhold som Fienden hugger høit eller lavt, men ved Øvelserne bør den aldrig sænkes lavere end i Hvide med den nederste Kant af Brystet, under hvilket intet Hug bør rettes; Sabelspidsen føres noget over Fiendens Die, men holdes midt imellem de Føgtende; Sabelens Parerdeel og Fæstet føres noget tilbage og saa meget til Venstre at den bedækker venstre Skulder og Side, hvorved iagttages, at jo stærkere Hugget drives frem, jo kraftigere og større maa Bevægelsen med Sabelen udføres.

§ 64. Skal et Primhug eller Dvartstod aspareres, føres Sabelen, ligesom ovenanført, med den Forstkjel, at Haanden skydes noget over dens Standpunct i Gard, Sabelspidsen føres saameget til Høire, at den opfanger det lodretkommende Hug, hvilket dog derved ei modes tværtfor, men saaledes, at det glider af til Venstre. Dvartstod afledes med samme Parade, som Dvarthug, iagttagende at der pareres i sidste Dieblik, saaledes at Stødet ei kan indsnige sig bagom Sabelen, men afføres paa Siden til Venstre. Denne Parade

indøves uden Modstander paa Kommandoet:
 „Dwartparade — eet!“

§ 65. Naar et Tershug skal pareres fra Gard, skeer dette ved at Haanden bibeholder Tersleiet. Sabelæggen forbliver altsaa til Høire, og Spidsen forbliver urørlig i Unfaldslinien, efter samme Regler som anført for Dwartparaden; Haanden sænkes noget, tilbagetrækkes og føres ud til Høire i Forhold til Behøvet. — Skal Prim-Hug afpareres med Tersparaden, iagttages samme Forskjel som ved Dwartparaden for Primhugget anført, ihvorvel i modsat Retning — og for Tersstod anvendes Tersparaden som mod Tershug, iagttagende at gjøre Paraden saa lille som mulig, saasom ingen voldsom Trykning paa Klingen fordrer at møde den for at aflede Stødet. Kommanderes „Tersparade“ — (eet.)

§ 66. Ved Secundparaden fældes Spidsen bueformigt nedad, saaat Eggen kommer til Høire — Haanden bibeholder sit Standpunct; Spidsen holdes i Retning med Modstanderens Hofte eller noget udenfor og lavere end samme i Forhold til Huggets Retning.

7. Om Angreb og Parader under Bevægelser i og fra Linien.

§ 67. Da alle Hug og Stød sædvanligen udføres under Stedforandringer enten mod eller fra Modstanderen, saa bør disse, eftersom man har indvundet nogen Færdighed i deres Udførelse paa

Stedet, slittigen indoves under Fodflytninger, overensstemmende med § 17—28. Og da Raabnet føres som Bærn for Legemet, og Legemets Stilling beroer paa Benenes og Foddernes, saa maa disses Bevægelser være samtidige med Haandens Tempo. Men da Haanden ved alle Hug eller Stød har 2 eller 3 Tempo at udføre, medens Fodderne i Regelen kun har et, saa iagttages, paa det at den største Hurtighed maa tilstedes i Fodflytningen, at Skridtet ved Halvmarscher og Udfald m. m. altid iværksættes i Huggets første Tempo, eller i samme Dieblif som Udlægningen eller Opvinklingen (naar Tællingen er bortfalden), hvorefter Huggets eller Stødets andet Tempo fuldbyrdes.

§ 68. Skal et Hug eller Stød derimod iværksættes under en dobbelt Bevægelse af Fodderne, f. Ex. i Forening med 2 Appeller eller ved Heelmarscher fremad eller tilbage, saa følges Haandens og Foddernes Bevægelse ad og blive samtidige. Begynderen, hvis Opmærksomhed mere er rettet paa de Hug, han har til Hensigt (örnär) at give, end paa den Samstemmighed, som maa være mellem disse og Legemets Bevægelser, forsømmer i Almindelighed denne Omstændighed — hvorfor Tællingen af Tempoerne bør tages igjen, naar man begynder Hugningen i Forening med Stedforandringer, o: Fodflytninger.

§ 69. Naar Hug eller Stød skee fra Stedet, kommanderes sædvanligen blot „staae“ foran Hug-

gets Navn, — ligesom der, naar de skulle udføres under Bevægelser, disse da tilkjendegives for Sugget eller Stødets Navn, f. Ex.: „Staa Dvart—Hug“! Med Udfald „Prim indenfor — Hug“! „I Gard Dvartstød — eet, Halvmarsch (Heelmarsch) fremad (tilbage) (een Appel) (to Appeller) „Ters—Hug!“ eet to, o. s. v.

§ 70. Angreb fra Linien skeer altid formedelst Hug, hvorved Dvarthug anvendes ved Udfald til Høire, og Tershug i Forening med Udfald til Venstre. Udfaldene skee ligt med §§ 30 og 31. Suggene udføres i Lighed med ovenbeskrevne Regler for Dvart og Tershug i Linien. Udlægningen skeer samtidig med Udfaldet, og Sugget fuldbyrdes derefter. Der kommanderes: „Dvart (Ters) fra Linien — Hug!“

§ 71. Bueskridt eller Bolte til Høire og Venstre, samt Fodflytninger med Udfald bagud, kunne udføres efter §§ 34 og 35, i Forening med alle Hug, ihvorvel de sædvanligen anvendes som Forsvarsbevægelser under Paraderne. Skridtenes Fordeeling paa Suggets begge Tempo iagttages. Der kommanderes: „Bolte til Høire (Venstre) Prim indenfor—Hug“! (eet—to) eller Høire (Fod) til Venstre, tilbage faldud—Dvart—Hug! (eet—to.)

§ 72. Ligesom Angrebene som oftest foretages under Bevægelser, saaledes indøves ogsaa Paraden i Forening med Fodflytninger. Da Paraderne alene udføres i et Tempo, saa foretages de samtidigt med Halvmarscher og i det sidste Tempo

af Heelmarscher. Den Parerendes Bevægelse og Stedforandring maa iøvrigt rette sig efter den Angribendes. Gjør denne en Halv- eller Heelmarsch fremad, saa gjør den Parerende en modsvarende Bevægelse tilbage. Gjør den Angribende alene et Udfald, pareres sædvanligen paa Stedet. Uden Modstander kommanderes Bevægelsen for Paradens Benvævnelse; f. Ex. Staa—Dvartparade—eet! Halvmarsch (Heelmarsch) tilbage—Tersparade—eet! (to)! o. s. v.

§ 73. Dvart- og Tershug undgaaes (pareres), stundom ved „Hoibelægning“, hvilken udføres ved at den Parerende, i det samme Diehlik som han angribes, gjør en hurtig Halvmarsch tilbage, og paa samme Tid udfører en Dvart- eller Ters-Parade; men saa tæt til Livet, at den Angribendes Klinge gaaer forbi uden at møde nogen Modstand. For endnu mere at føre Fiendens Klinge til Siden og derved erholde større Abning til Angreb, gjør den Parerende en hurtig Halvmarsch fremad igjen, saasnart nemlig, at Modstanderens Sabelspidse har passeret ham forbi, og udfører, ved at udstrække Armen, en kraftig Trykning udad med egen Ug mod Ryggen af Fiendens Klinge, hvorefter Angrebet hurtigst muligt udføres enten ved Hug eller Stød. Forhugger Fienden sig, saa bliver den første Bevægelse en Finte, hvorved den omtalte Trykning bliver overflødig, saasom der ved Forhugningen allerede i sig selv tilstedes den fornødne Abning til et hurtigt paafølgende

Hug. Der kommanderes: „Tilbage, Høibelægning for Dvart (Ters) Hug — eet“!

§ 74. For „Dvart fra Linien“ pareres med sædvanlig Dvartparade under det, at venstre Fod, efter § 33, flyttes saa meget at den Parerendes begge Fødder, efter Bendingen, staae paa samme Linie med den Angribendes Fremfod. — For „Ters fra Linien“ pareres med Tersparaden, og den høire Fod flyttes efter samme §. Der komm.: „Venstre bag Høire, Dvartparade“ (eet!), eller Høire bag Venstre, Tersparade — eet!, eller alene Parade for Dvart (Ters) fra Linien — eet!

§ 75. Med høie Hug, o: Primhug, anvendes ogsaa Tersparader i Forbindelse med Udfald fra Linien, som Forberedelse til et paafølgende Hug fra den Side, til hvilken Udfaldet er gjort. Høitersparade optager Hugget i Linien med almindelig Tersparade for Prim indenfor; men i samme Dieblif som Klingerne i denne Stilling berøre hinanden, skydes Haanden opad, noget fremad og til Høire, med Neglerne fremad — hvilket skeer ved Armens hurtige Udstrækkende, idet egen Sabelspids fældes nedad til Venstre, men Eggen opad, uden at slippe Fiendens Klinge, som herved kommer til at bestinde sig til Venstre af den Parerendes, der bedækker det Punct, hvortil Hugget var rettet. Under denne Bevægelse indtager Legemet diebliflig Udfaldsstilling til Høire, som til Dvart fra Linien, hvilket Hug ogsaa altid bør følge paa, og udføres fra dette Leie i eet Tem-

po. Paraden kommanderer: „Høitersparade — Get“!

§ 76. Ved Høiqvartparade optages Hugget i Linien med almindelig Qvartparade for Prim, hvorefter Haanden og Sabelen skydes opad til Venstre med Eggen opad, Fæstet høit og Epidfen synket udad til høire Skulder, Neglerne indad. Paraden iværksættes forøvrigt efter samme Regler som for „Høiters“, ihvovæl til modsat Side. Fiendens Klinge bliver til Høire af den Parerendes, der bedækker det truede Punct. Kroppen indtager hurtigst muligt Udfaldsstilling til Venstre, med venstre Skulder tilbagevreden. Under Kontrahugning bør strax følge et Tershug, som det andet Tempo af Bevægelsen. Der kommanderes: „Høiqvartparade — Get“!

§ 77. Primhug kunne endeligen ogsaa opfanges eller afledes ved Forhængs-Secundparader i Forening med Volte til Høire — § 34. Paradens første Tempo er det samme som fuldbyrdet Høitersparade; men Sabelspidsen falder mere skraa nedad, saa at Sabelen næsten bliver hængende under Fæstet, med Fiendens Klinge til Venstre; hvorefter det andet Tempo følger ved at flytte venstre Fod bagom den Høire, og gjøre Bending paa denne. Som Regel gjælder, at der ved Kontrahugning altid bør følge et Primhug efter Paraden, hvortil Paraden er et Slags Udlægning. Kom.: „Volte til Høire (Venstre) med forhængende Secundparade „et — to“!

§ 78. Stød aspareres ogsaa med Secund- og Dvintparader eller saakaldede Lavbelægninger. Om Secundparaden (see § 64). Dvintparaden udføres efter samme Regler, men til modsat Side.

§ 79. „Lav=Belægning for Lav=Dvart=Stød“ skeer fra Gard ved at føre Sabelspidsen buesformigt nedad til Høire, hvorunder Sabelen med Wggen træffer den Stødendes Sabel i Ryggen, saa at den Parerende kan ved et hurtigt Tryk udad til Høire, langs Ryggen af Modstanderens Klinge, undvige Stødet, der passerer forbi paa denne Side. Efter fuldbyrdet Parade bliver Sabelens Leie næsten som i Secundparaden, o: Spidsen i Retning mod Modstanderens venstre Hofte, Wggen til Høire, Haanden i Tersleiet, i Høide med Brystvorten, Armen ikke mere boiet end i Gard. Høire Fod stilles i Halvmarsch=Stilling tilbage. Der kommanderes: „Tilbage, Lav=Belægning for Dvartstød — Get“!

§ 80. Lav=Belægning for Lav=Ters=Stød, hvilket i Fægtesproget kaldes Dvintparade, skeer efter samme Regler, skjønt til modsat Side, med Haanden, efter fuldbyrdet Parade, i Dvartleiet, og Wggen til Venstre, forbi hvilken Side Stødet bør afledes. Spidsens Retning er imod Fiendens høire Hofte. Kom.: „Tilbage, Lav=Belægning for Tersstød — Get“!

§ 81. Naar høie Stød skulle aspareres med Lavbelægning bliver Forskjellen den, at Stødet først opfanges med den almindelige Dvart- eller Ters-

Parade, hvorefter Bevægelsen, med at sænke Epid-
sen o. s. v., udføres som oven beskrevet, hvorved
Fiendens Klinge ligesom bindes, og kan let ved
et voldsomt Knif bringes ham af Haanden.

S. Om sammensatte Bevægelser.

§ 82. Sammensatte Bevægelser fremstaae ved
flere Enkelte, naar disse nemlig foretages umid-
delbart efter hverandre, uden at Gardstillingen
indtages mellem hver Enkelt. Allerede fra Øvel-
sernes Begyndelse sammenbinder man de enkelte
Bevægelser, medens de dog især komme til fuld
Anvendelse i Kontrahugningen, hvor Gardstilling
ikke behøves at indtages før efter en lang Strid.

§ 83. Ved megen Øvelse af alle Slags Sam-
mensætninger lærer man bedst at indsee hvilke
Bevægelser følge naturligt paa hverandre, hvor-
ledes den ene Bevægelse giver Anledning til den
Anden, og hvorledes man i en Strid kan, til
egen Fordeel, betjene sig af dem. Desuden op-
øves Armens og Haandleddets Styrke og Smi-
dighed ved en hyppig Øjentagelse. For at op-
naae det sidstnævnte Formaals ansees det særdeles
hensigtsmæssigt, uden Modstander at udføre flere
Primhug efter hverandre, nemlig et fra den ydre
og et fra den indre Side.

§ 84. Marquerede Hug (Blinde Hug) eller Stod
kaldes saadanne Angreb, som ikke fuldt udføres,

men afbrydes i det sidste Dieblif og sammensættes med et paafølgende Alvorligere. De indøves flittigt paa egen Haand, saasom de ere saare vigtige i Kontrahugning, men især for at kunne erholde Færdighed i at standse et Hug i hvilket som helst Dieblif, for derfra at overgaae til Parade saasnart Modstanderens Angreb skulde fordre det. Dette bestaaer egentlig i, hurtigt at kunne standse Sabel og Haand i den fremadskridende Bevægelse. Der kommanderes: Marquer et Dvarthug — Get, eller i Forening med et virkeligt Hug: Marquer Dvart! Prim udenfor — Hug!

§ 85. Sammensatte Bevægelser kommanderes enten enkeltviis, ved Executionsordet: Hug for hver Enkelt, eller ogsaa gjentages hele Sammensætningen med sædvanlig Rost og iværksættes siden paa Kommando: Get! To! Tre! etc., og skal samme gjentages en eller flere Gange, kommanderes: — „Det Samme! Get! To! Tre!“ o. s. v., Alt i Henhold til Sukommelse og Færdighed. Slutteligen kunne Bevægelserne gjerne følge paa hverandre uden Tælling, dog med omtrentlig lige store Ophold mellem de forskjellige Tempo, som ved den sædvanlige Sabelexercitie, eller mellem Skridtene under sædvanlig Marsch.

§ 86. Tællingen, der i Begyndelsen er saa saare nødvendig, saavel ved Inddelingen af Huggene og Stødene, som ved Fodflytningerne i Forening med Udfald og Parade, deels for at Instructøren kan forvise sig om, at hvert Tempo af hver

Mand gjøres rigtig, deels for ogsaa at vinde Tid til at rette paa hver Feil, bør i Regelen bortlægges saasnuart Soldaten med nogenlunde Sikkerhed har lært at adskille de forskjellige Hug, Stød og Parader, samt at slyre disse rigtigt. Instrukteuren fæster siden Opmærksomheden paa den rigtige Indrunding, Jevnhed og den størst mulige Hurtighed i Udførelsen af de befalede Hug, Stød o. s. v.

I. Om Kontrahugning.

§ 87. Til Hugningen Mand mod Mand, som naturligtvis udgjør Formaålet med alle forudgaaende Øvelser, maa offres den længste Tid og Øvelse, saasom den er Midlet til at erhverve en Færdighed, hvori Ingen kan vinde for stor Fuldkommenhed. Inden denne Øvelse kan foretages paa egen Haand af tvende Begyndere, maa den iværksættes under Instrukteurens Vejledning efter særskilt Kommando for hver Bevægelse. Med Rekrutter og Tropp i Almindelighed, naaer man sjelden længere end til denne Slags Kontrahugning, medens almindelige Anlæg (falskhed) og Kraft (formöga), sædvanligen ikke tilstæde at udstrække Øvelserne til den særskilte eller virkelige Kontrahugning, ligesom der ogsaa ville medgaae formegen Tid til at meddele Alle den hertil fornødne Øvelse.

§ 88. Afstanden mellem de Fægtende, som i Begyndelsen, forsaavidtsom man ikke har Udgang

til at benytte Beskyttelses-Rustninger, maa tages saa stor, at et Hug ikke kan skade, bør imidlertid senere afpasses saaledes, at den Angridende, naar han nærmer sig sin Modstander enten ved en Halvmarsch eller ved et Udfald, kan naae ham med et Hug, saaledes at Spidsen af den Angribendes Klinge efter Hugget bør befinde sig bag den Parerendes Anfaldsflade. Denne Afstand er sædvanligen iagttaget naar Klingerne krydse sig paa Midten under de Fægtendes Gardstilling.

§ 89. Alene nogetnær lige dygtige Modstandere bør i Begyndelsen hugge mod hverandre, ligesom de Fægtendes Corpus ogsaa bør være omtrent ligestor. Et høiere Legeme tilsteder en større Anfaldsflade i Henhold til et Mindre, og saaledes ligger Fordelen paa dettes Side. Ligesaa bliver Skridtene ulige lange for ulige Legemstørrelser. Eftersom større Færdighed er opnaaet bør Ombytning med Modstanderen finde Sted. Modstanderne maae flittigen verle med at hugge og parere.

§ 90. Da Maaden at føre Sabelen paa nyligen er bleven beskrevet med Hensyn til Modstanderen, saa behøves derved ingen nye yderligere Regler at anføres. Tælling af Tempo bør undtagelsesviis forekomme; og i Begyndelsen kommanderes kun den Parerendes Bevægelser. Eftersom mere Færdighed er opnaaet bortfalder ogsaa dette, saasom Paraderne bør følge Anfaldene, forsaavidt som man ikke vil have udført nogle sværere

Parader. Komm.: f. Ex. 1ste „fremad Qvarthug“ (2det tilbage Qvartparade) — Get! eller alene 1ste: Med Udfald — Ters-Hug! eller 2det: Med Udfald — Qvartstød (1ste tilbage Lavbelægning) — Get! samt naar Sabelen skal føres og Hugin-gen indøves med venstre Haand: 1ste: fremad, 2det: tilbage bytom „Gard—Gevær“! *)

§ 91. For Kontrahugning uden Kommando er det nødvendigt at de Fægtende forsynes med Hugkask, Bryst og Armharnisk. Kassen bør ikke være for tung, dog maa den kunne modstaae Hug, hvorfor den bør være flættet af Staaltraade. Alle Gittere foran Dinene forvilde; hvis Masken er tæt foran bør den derfor have tvende runde Abninger for Dinene, ikke større end at den i Spidsen tvært afflebne Sabel ei kan trænge ind. Indvendig maa den være forsynet med Puder og Sjedre, saa at den kan gøres rummeligere eller trangere efter Størrelsen af det Hoved, hvorpaa den skal benyttes. De sædvanlige Beskyttelses-troier ere tunge og ubegvemme. Skuldre, Bryst og Hoster kunne beskyttes af en tilstrækkelig Plas-tron (Brystharnisk), eller stoppet Væderpude, og Armene af et Par Væderhandsker med Kraver, som naae over Albuerne. Formegen Bedækning foranlediger let Skjodesløshed; Bedækningen bør især bestaae i vel indøvede Parader.

*) Oversæt. Anmærk.: Naar der blot kommanderes „fremad“ eller „tilbage“ da er „Halvmarsch“ altid underforstaaet.

§ 92. Ved denne Fægtning benyttes som oftest Fægtekjæppe, bestaaende af almindelige Hasselkæppe, hvis Længde er lig en Sabels, og som forøvrigt ere forsynede med Fæste og Parerboiler til Haandens Bedækning. Da det vigtige Formaal, at dirigere Hugget rigtigen til det Sted, hvor Nabningen findes, mindre beroer paa Vaabenets Længde end paa et godt Die og Landsnærværelse, kan opnaaes ligesaagodt ved et lettere Vaaben, samt da et Hug med et saadant kan udføres med meget større Hastighed, og folgelig bliver saameget vanskeliggere at parere, saa indsees let Fordelen af en slittig Dvælse i Kontrahugning med dette Slags Fægtesabler, der desuden trætte mindre, ligesom de heller ikke ophugge Bedækningen saa stærkt, som de almindelige Sabler, medens Reglerne for begges Haandteren ere eens.

§ 93. I Begyndelsen bør ved Kontrahugningen den One af de Huggende alene hugge, medens den Anden parerer, og bør Paraderne udføres paa Stedet, saafremt Modstanderen ikke avancerer. Det bestemmes derfor forud, hvem der skal hugge, hvilken da kan angribe med hvilket Hug han lyfter; man bør dog i Almindelighed anvende alle indøvede Anfaldsmaader, og ikke udelukkende betjene sig af nogen vis. De Fægtende skifte med at hugge og parere; men overgaae lidt efter lidt til Kontrahugning, ved at tillade den Parerende at give et rasht Efterhug.

§ 94. Ved Kontrahugningen forekommer ofte

Sammensætninger, hvorfor det er magtpaaliggende forud at have indøvet alle Slags Anfalds- og Forsvarsbevægelser. Uden at være vel bekjendte med dem stedes de Fægtende altid i Tvivlraadighed om hvilken Anfaldsmaade de bor anvende, eller besvare Modstanderens Angreb med, og hvorved hele Fægtningen kun vil bestaae deri, at den Ene alene hugger og den Anden alene parerer, medens begge have lige Anledning til og burde endog strax opfatte og benytte sig af hinandens Feil.

§ 95. En anden Betingelse, for at kunne udføre en ordentlig Kontrahugning, eller for at kunne siges at fore Sabelen behændigt, er den, at kunne afbryde et Hug naarsomhelst og derpaa overgaae til Parade eller Angreb, efter Omstændighederne, hvortil Modstanderens Stilling og Foretagende maatte give Anledning. Uden denne Færdighed kan en Strid, den være til Døvelse eller for Alvor, ikke udføres med Rolighed og Sikkerhed, imedens det er klart, at naar tvende Modstandere ikke udføre Anfaldene i nogen bestemt Orden, men angribe hinanden, naar hver af dem finder det for godt, saa vil det Tilfælde ofte indtræde, at begge angribe i samme Dieblif, og da der nu ikke findes noget Forsvar i Anfaldet, vil begge Hug træffe.

§ 96. Blot markerede Hug eller Finter, hvis Indøvning tjener til at uddanne denne Færdighed, anvendes egentlig for at vildlede Fienden, formaa ham til at parere for et blindt Hug og derved

blotte nogen anden Deel af sin Anfaldsflade, hvilken da det virkelige Anfald er tiltænkt, og hvorfor det hurtigst udføres. For at narre ham til fuldkommen at udføre sin Parering, og hvorved han tilsteder saameget mere Nabning for det virkelige Hug, bør det markerede Hug ikke standses førend i sidste Dieblif; men det virkelige derefter paafølge saameget hurtigere. Man kan paa samme Maade udføre flere markerede Hug eller Stød inden der gives Anledning til at anbringe det Virkelige. Samtlige forud beskrevne Anfaldsbevægelser kunne anvendes til Finter.

§ 97. Som en almindelig Regel bør iagttages, at ihvorvel det virkelige Hug, efter en Finte udføres med største Hurtighed, saa maa det dog især ved disse Dvælses standses et Dieblif førend Haanden kommer i det Leie, hvor den efter Regelen ellers skulde have standset, for derved at hindre et for tungt Hug, der altid opirrer den som rammes deraf enten paa Rassen eller andetsteds, hvorved Fægtningen lettelig vil overgaae til en alvorlig Strid. Secundhug bør desuden undgaaes eller gives en uskadelig Retning til den bedækkede Arm eller Hofte.

§ 98. Saasnart et Hug, eller et Stød, træffer, gaae de Fægtende hurtigst mulig i Gard og gjøre en lille Standning — men tillade sig ikke at gjøre noget Efterhug. Efterlades dette, eller om der opstaaer utilbørlig Varme hos de Fægtende, hvorved urigtige Bevægelser let indsnige sig, saa

commanderes der strax af den, som leder Øvelserne: „Gard“ og „hvil“.

§ 99. Jo hurtigere Bevægelserne ndføres, jo bedre. Suggene og Stødene hemmes ved Træffepunctet, saa at de netop føles af den Trufne, men ikke forarsage noget ubehageligt eller rædsomt Indtryk, og jo mindre Paraderne gøres, idet de dog fuldkommen opfange Angrebet, hvorved der gives Anledning for den Parerende til selv at angribe, desto større Færdighed lægge de Fægtende for Dagen, desto mere bevise de, at de have baade Krop og Vaaben i deres Magt.

10. Regler for Instru- teuren.

§ 100. En Recrut bør, forinden han paabegynder Underviisningen i Sabelhugning, forud være nogenledes dannet ved Militair-Gymnastik og Sabelexercitie. At give Hugningen Formen af Exercitie turde maaskee være det sikreste Middel til at indgyde Recrutton Døveviisningen om Nødvendigheden af og det Alvorlige ved denne Øvelse. Simple og tydelige Forskrifter maae her, som i al anden Exercitie meddeles ham, saa at han, ved vedligeholdt Spænding af Opmærksomheden, tillige bibringes Livlighed og Lyst til Behandlingen af sit Vaaben.

§ 101. Instrueteuren bør med størst mulige Kort-
hed og Rasshed udtrykke sig ved Underviisningen,

og selv, med Livlighed, ofte vise, hvorledes Bevægelserne bør udføres, samt ved Indøvelse af hver ny, altid særskilt instruere hver Karl. Naar Instructeuren giver Tertier enkeltviis, bør han kommandere een Bevægelse ad Gangen, paa det at han lettere skal kunne rette Feil. Kommandoordene udtales alle med sædvanlig Stemme, saa høit, som det er fornødent for at den Lecti- onstagede tydeligen kan høre, hvad han skal ud- føre.

§ 102. De Paamindelser, som Instructeuren jævnlig behøver at gjøre med Hensyn til Maa- den at føre Kroppen paa, ere: saavel i Gard, som under Marsch at vende Ansigtet lige frem og altid bibeholde Skuldrene i den bestemte Stilling; ikke at lægge Kroppen hverken bag= eller frem= over; ikke at bøie det ene eller begge Knæer for= meget; ved Marscher ikke at flytte Foden alene, uden først at have sat Kroppen i Bevægelse, og derpaa flytte Foden til Støtte, samt lade Krop- pen pludselig standse, saasnart Foden berører Mar- ken, hvorved iagttages, at staae paa fuld Fod og ikke paa Tærne, samt at sætte Foden ned i den bestemte Retning, og ved Udfald at strække Knæ- et og ei gjøre Udfaldet for stort, men bøie Over- kroppen vel forover og skyde Skulderen godt fremad.

§ 103. I Forhold til Antallet opstilles Troppen derefter paa et Geled, og udføres Bevægelserne da paa een Gang efter Instructeurens Komman-

do, hvorved Stemmen maa markere Forskjellen mellem Avertissements- og Execution-Ordet. Instructeuren bør ofte lade hvile, og alene indskrænke sig til at gjøre almindelige Rettelser, samt saasnart enkelte Feil skulle rettes, da at kommandere „Hvil“, paa det de Dvrige ikke skulle trætes. Dette gjælder i Særdeleshed efterat man har paabegyndt selve Hugningen. Opstillingen uden Sabel paa eet Beled udføres paa Kom.: „Giv agt — Hvil!“ efter Exerceerreglementet.

§ 104. Exempel paa en Lektion af forberedende Bevægelser: „I—Gard!“ „Fremad — eet!“ „Tilbage — eet!“ „To Appeller, eet — to!“ „Fald ud — eet!“ — „I—Gard!“ Heelt fremad — eet (to)! Heelt tilbage — eet (to)! „Fremad bytom — Gard!“ Det Samme — eet! Ret — op!

§ 105. Instructeuren bør, ved Underviisningen af Recrutter og Troop i Almindelighed ikke opholde sig forlænge ved de første Dvælseser uden Sabel, i den Troe at han ikke bør forlade disse førend de udføres med Sikkerhed. Han bør begynde selve Sabelførelsen, saasnart han seer at Troppen nogenlunde har forstaaet, hvorledes Bevægelserne med Kroppen bør udføres, og iligemaade lade den overgaae til Kontrahugning, saasnart den med nogenlunde Sikkerhed kan styre Sabelen i de enkelte Hug og Parader, samt har gjennemgaaet nogle Bevægelser med Rumforandringer og Sammensætninger.

Paa denne Maade erholder Soldaten et Be-

greb om Anvendelsen af Bevægelserne til Angreb og Forsvar, og viser derfor altid større Ærvillighed end om han opholdtes længe med Gardstilling og Marscher, hvilke, da han ikke veed, hvortil de tjene, alene nedstemmer hans Eyst, paa hvilken imidlertid dog enhver Instructeur hovedsageligen gjør Regning.

§ 106. Underviisningen i Hugningen udføres først mod Instructeuren, der flittigen paaminder om, at Hugget maa rettes mod hans Krop og ikke mod hans Klinge, hvorfor han heller ikke bør have for stor Afstand fra den Sectionstagende og gjøre Paraderne nærmere Legemet end sædvanligt samt opfange Hugget tværtfor med Væggen. Ved den første Underviisning og senere under Indøvelingen af Fodflytningerne i Forening med Hug, afdeles hine i tvende Tempo overensstemmende med det Foregaaende; men efter som Formaalet med denne Afdeling i Tempo er opnaaet, maa Instructeuren noie indpræge Troppen, at der ved et virkeligt Hug intet Tegn eller Spoer maa bemærkes til Afdelingen i Tempo; men at begge Tempo afrundes i hinanden. For at indøve Styringen af Hug og Retningen af Stod, bør der have en Hugstolpe, *s:* en Stolpe, overtrukken med Læder og af Storrelse som en Karl, mod hvilken, paa afpasset Afstand, under Udfald og Marscher alle forbeskrevne Angreb udføres saaledes, at de træffe paa bestemte Puncter af Udfaldsfladen.

§ 107. De sædvanlige Feil som behøves at rettes ved Sabelhugningen ere: at Haandens Standpunct forandres i Gard, derved at Haanden synkes og Armen bøies saameget nedad ved Hugget, at Haandens Greb om Hæftet ikke er stadigt; men tilsteder at Sabelen vrides rundt om i Haanden; at Sabelen ei føres den rigtige Wei, d: buesformigt og med afrundede Bevæggelser, uden at kastes skarpt bagud den samme Wei som Hugget udføres i, og at Ryggen af Klingen, istedetfor dens flade Side ofte føres foran; at Armen i Hugget ikke strækkes; at Haanden ikke standses itide, men passerer Træffepunctets Linie, og at Spidsen ikke kommer raskest frem ved Stød; at Armen bøies formeget, og at lodret Voining af Albuen i Qvart-Stød, ligesom den horizontale i Ters = Stød ikke iagttages; ved Parader, at disse gjøres for store, at Spidsen føres tilligemed Fæstet udaf Anfalds-linien, og at Sabelen føres for lodret og tvært imod Hugget.

§ 108. De Fægtende sættes sammen for disse Øvelser ligesom for de Forberedende i Glasser og paa et Beled, i Forhold til Antal og Plads, hvorved dog saa store Ruger maa iagttages i Beledet, at Sidedammeraterne ved Hugningen ikke kunne skade hinanden. Opstillingen i Beledet er først med „Paa-Arel-Bevær“ efter Gr.-Regl. Derefter fældes Sabelspidsen af Alle, med Undtagelse af hvorefter Floimand, nedad og fremad, hvorefter Afstanden indtages ved en hurtig Bevægelse til

Venstre, under hvilken Hovedet vrides til Høire; høire Arm strakt, løftes lidt efter lidt, i Forhold til den vundne Pladses Størrelse, saaledes at Armen og Sabelen, med Væggen bagud, bliver lige i Geleddet. Den omtalte Bevægelse til Venstre ophører saasnart Sabelspidsen kommer i Høide med og indtil Sidedammeratens venstre Skulder. Paa Kom.: „Giv—agt! — Til Hugning“! indtages Afstanden. Paa Kom.: „Midtad“! fastes Hovedet lige udad og Sabelen føres uden Omsvøb til dens Udgangsstilling som ved „Paa-Arel-Gevær“.

§ 109. Skulde Retningen, formedelst Marscher eller Bevægelser, være bleven tabt i et Geled, da gjentages den under Gardstillingen ved Indtagelsen af ovenanførte Afstand efter Diemaal. Hertil kom.: „Retning“!

§ 110. Exempel paa Sectioner for enkelte Bevægelser i Sabelhugning: Gard-Gevær! „Staae-Dvart = Hug“! „Fremad Ters = Hug“! „Tilbage Dvartparade — Get“! „Faldud Ters = Hug“! „I Gard Dvartstod — Get“! „Fald ud Prim indenom — Hug“! „Liggende Prim indenom — Hug“! „I Gard Tersparade — Get“! „Fremad Tersstod — Get“! „Fremad Prim indenom — Hug“! „Fald ud Secund = Hug“! „Gard-Gevær“! „Tilbage bytom Gard = Gevær“! (eet — to) o. s. v., eller mere sammensatte Bevægelser: „Heelt fremad Prim indenom — Hug (eet — to)“! „Heelt tilbage Dvart- og Ters-Parade — Get (to)“!

„To Appeller, Dvart- og Ters- Hug!“ (Get — to) „Geelt fremad to Dvarter Hug! (Get — to)“
 „Det samme — Get (to)“! „Fald ud Dvartstød og Prim udenom — Hug! (Get — to)“! „Gard-Gevær“! „Lavgard-Gevær“! og „Hvil Gevær“! eller „Paa-Axel-Gevær“! „Hoire!“ — „Venstre!“ — „Midtad“;

§ 111. De, der skulle dannes til Instructeurer, bør, for at opnaae en større Færdighed, anvende længere Tid, og tjener følgende Tabel til Exempel: „Dvart af Linien — Hug“! „I Gard Ters-Hug“! „Ters af af Linien — Hug“! „Gard-Gevær“! „Venstre bag Hoire, Dvartparade — Get“! „Tilbage Lavbelægning for Tersstød — Get“! „Fald ud Prim udenom — Hug“! Dvart af Linien — Hug“! „Tilbage Tersparade — Get“! „Parer Dvart af Linien (Venstre bag Hoire) — Get“! „Ters af Linien — Hug“! „Parer Ters af Linien (Hoire bag Venstre) — Get“! „Fremad Dvartstød — Get“! „Gard-Gevær“! „Retning“! „Hoi-Dvartparade — Get“! „Tershug og fremad Dvart-Hug! (Get — to)“! „Hoire bag Venstre, Tersparade“, og „Ters af Linien Hug — (Get to)“ „Hoitersparade og Dvarthug — Get (to)“! „I Gard Prim udenom og indenom — Hug! (Get to)“ „Bueskridt til Venstre, Ters- og Dvartstød — Get (to)“, „Volte til Hoire med forhængende Secund- og Prim-Hug (Get to)“ „Fald ud Dvart og Ters og Prim indenom Hug — (Get, to, tre)“! „I Gard Lavbelægning for Dvart-

stod og heeltfremad Prim indenom og udenom Hug — Get (to, tre)". „Markeer to Dvarter, fald ud Ters-Hug! (Get, to, tre)", „Markeer liggende Dwartstod, Tershug og fremad Prim indenom Hug — (Get, to, tre)" o. s. v.

§ 112. Saasnart Troppen paa denne Maade har erholdt Begreb om Sabelens Anvendelse til Hug og Parade uden Modstander, bør Instructeuren, for at rette paa Paraderne, udføre ordentlige Hug med hver enkelt Mand, der dog forud har iført sig sin Hugkask, hvorefter Lærlingen selv vælger og bestemmer sine Parader. I Forhold til den opnaaede Færdighed i Hugningen, forøger Instructeuren Huggets Hurtighed uden dog i mindste Maade ved Raadhed at benytte sig af sin Overlegenhed.

§ 113. Saasnart Kontrahugning skal begyndes, hvilket for Trop i Almindelighed kan skee med Omverling af Hugning paa eet Beled, saa tager Instructeuren for sig et, hoist to Par ad Gangen, der helst maa være forsynede med Hugkasker, der paa kommanderes Hug og Parader særskilt, og paamindes bestandig om den rigtige Direction og Runding af Hugget, samt om rigtige Parader, samt lader endog undertiden et Hug træffe, uden at det pareres, hvorved den Parerendes Klinge, skjont vendt til Paraden, dog ikke er saameget udenom Anfaldsfladen, at den kan opfange Hugget.

§ 114. Exempel for en saadan Section:

1ste Linie „Fald ud Dvarthug" — 6. Den „staae

parer ikke) — Get"! „Gard-Gevær"! „1ste: Fremad Tershug" (2den tilbage Tersparade) — Get"! „2den: Fremad Dvarthug" („1ste parer ikke) — Get"! „Gard-Gevær"! „1ste: Fremad Prim indenom Hug" (2den parer ikke) — Get" „2den: Fremad Prim udenom Hug" („1ste parer ikke) — Get"! „Gard-Gevær"! „1ste: heelt fremad Dvart og Prim udenom Hug"! (2den heelt tilbage parer Dvart, men ikke Prim) — Get (to)" „Gard-Gevær"! „1ste: Faldud Dvarthug"! („2den staae parer)" „2den: staae Dvarthug og faldud Tershug"! (1ste i Gard parer Dvart, men ikke Ters) — Get—to—tre" o. s. v.

Saasnart nogle Par have særskilt gennemgaaet lignende Sectioner, tages Flere, men ikke gjerne over 5 à 6 Par paa engang, hvorved Troppen først opstilles paa tvende sluttede Geledder, rangerede efter Høide og Færdighed saaledes, at tvende hinanden vorne Modstandere danne en Rode, hvorefter Geledderne aabnes, Sideafstanden indtages efter § 108, første Geled gjør omkring, og Gard gjøres paa engang af begge Geledder mod hinanden. Retning indtages af 1ste Geled paa dets venstre Fløimand og det 2det Geled retter sig paa det 1ste ved at indtage Træf-Afstanden efter § 88 (saaledes at Klingerne krydse sig paa Midten) hvortil kommanderes. „Giv — agt"! „Aabne Geledderne — Marsch"! „Til — Hugning"! „Høire"! „Paa Arel—Gevær"! „1ste Geled om—kring"! samt „Gard—Gevær"! og Retning.

§ 115. Alle Hug maa nu pareres. De Parerendes Bevægelse kommanderes ikke, forsaavidt som ikke mere sammensatte Dvælses skulde anvendes; spændt Opmærksomhed maa derfor anbefales. Som Exempel paa en Lection i Kontrahugning med enkelte Bevægelse tjener følgende: „1ste Seled fremad Dvart-Hug!“ 2det Seled faldud Ters“ (1ste i Gard og parer) — Hug! „1ste en Appel Secund - Hug!“ 2det fremad Prim indenom — Hug!“ 2det fremad Dvartstod — Get! „Gard Bevær!“ 1ste heelt fremad Dvart- og Ters-Hug! (Get, to) „2det heelt tilbage det Samme — Hug!“ (Get, to). „1ste: Faldud to Dvart-Hug! (Get, to)“. „1ste liggende Dvartstod og Tershug — Get! (to)“. „Gard — Bevær!“ „Hvil — Bevær!“ „1ste fremad, 2det tilbage byt om Gard — Bevær (Get — to)“ o. s. v.

§ 116. For dem, der skal dannes til Instructeurer gennemgaaes sværere Sammensætninger t. Ex. „1ste faldud Dvartstod“ — (2det tilbage Lavbelægning) — Get! „2det fremad Prim indenom — Hug!“ „2det: Dvart af Linien (1ste Venstre bag Høire) — Hug!“ „1ste: Ters af Linien (2det gaaer i Gard og parerer, Høire bag Venstre) — Hug!“

1ste: fremad Tersstod — (2den Lavbelægning) — Get! 2den Appel markerer Dvart - Hug! 1ste faldud Prim indenom — (2den Høiters) — Hug! 2den liggende Dvart (1ste parerer, Venstre bag Høire) — Hug! Gard-Bevær! o. s. v.

§ 117. Begge Seledder gennemgaae sædvanligen efter hinanden de samme Bevægelse, jaavel en-

felte som sammensatte og Garden ombyttes ofte.
 § 118. Ved Kontrahugning uden Kommando har Instructeuren at bestemme hvilken af de Fægtende først skal angribe, hvori forøvrigt ofte ombyttes. Siden kan der til enkelte Lectioner bestemmes at de Fægtende give hver sit, eller hver sine tvende, hver sine trende eller flere Hug for end den Anden har Tilladelse til med et eller andet raskt Efterhug, hvor Nabning dertil gives, at besvare Angrebet. Slutteligen foregaaer Striden uden saadanne Bestemmelser, og Instructeuren følger den alene med nøiagtig Opmærksomhed, retter Bevægelserne, viser de Fægtende hvor og naar de bedste og største Nabninger fremstaae for de ulige Tilfælde, samt forekommer al Overilelse og Varme. Mere end eet Par ad Gangen maa derfor aldrig udføre den vigtige Øvelse, saafremt der ikke er flere end een Instructeur.

Rettelser.

Side 24, 17de Linie fra oven: Efter Ordet „fornødent“ skal have staaet et ; og Ordet „indøver“ være ubeladt.

I Haandbogen om Sabelhugning har indfæget sig følgende Feil:

- Side 6, Linie 27 fra oven: efter Ordet „Sugget“
skulde have staaet et ,
- 10, — 18, staaer „Tropper“; læs „Troppen“
- 18, — 17, staaer „trende“; læs „tvende“
- 19, — 17, staaer „og saa meget boies Albuen“;
læs „boies saa meget i Albuen“
- 24, — 4, staaer „Sugget“; læs „Sugget“
- 28, — 7, staaer „Sugget“; læs „Stoddet“
- 32, — 22, staaer „örnar“; læs „ärnar“
- 33, — 29, staaer „et“; læs „eet“
- 34, — 5, ligesaa
- 34, — 13, staaer „Dichlif“; læs „Dieblif“
- 36, — 1, staaer „kommanderer“; læs „kommanderes“
- 37, — 3, Paranttheserne for og bag „see S 64“ skulde gaae ud
- 40, — 23, staaer „formöga“; læs „förmåga“
- 41, — 3, staaer „Angridende“; læs „Angribende“
- 45, — 14, staaer „virkeiige“; læs „virkelige“
- 48, — 11, staaer „Cextion“; læs „Section“
- 50, — 24, staaer „maa“; læs „maae“
- 52, — 12, det ene „af“ skal udgaae
- 55, — 1, staaer „maa“; læs „maae“
- 55, — 17, staaer „skal“; læs „skulle“